

INFORMACE

- Mostaru je věnováno několik stránek v české verzi průvodce Lonely Planet Jadranské pobřeží, který stojí 199 Kč.
- Informace na internetu www.mostar.com www.mostar.ba
- o rekonstrukci Starého mostu www.starimost.ba
- živé webkamery mostu a okolí www.starimost.telecom.ba
- velmi kvalitní a podrobné osobní stránky o Mostaru a jeho historii <http://users.tyenet.com/kozlích/>
- oficiální turistické stránky Bosny a Hercegoviny www.bhtourism.ba

KAM V OKOLÍ

Medžugorje

Tisíce lidí nemíří do hercegovského města kvůli památkám, ale kvůli víře. Medžugorje je jako Lourdy. Stal se tu zázrak. Stačilo, aby v červnu 1981 skupinka dětí odpřísáhla, že spatřila Pannu Marii. Vzniklo tu poutní místo a s tím samozřejmě spojená velká fabrika na peníze. Náboženské i jiné suvenýry, obchody, restaurace, cestovní kanceláře, hotely. Samotné místo zjevení leží pár kilometrů za městem u obce Podbrdo, nazvané jak jinak než Kopeček zjevení. Medžugorje se nachází zhruba 30 km jihozápadně od Mostaru.

Pramen řeky Buny

Zhruba 15 km jihovýchodně od Mostaru se na okraji vesnice Blagaj nachází oblíbené výletní místo. Tekije, dervišský klášter, je situován v klidném údolíčku pod mohutnou skalní stěnou, z níž vytéká říčka Buna.

Časopis IN spolupracuje s řadou průvodců Lonely Planet, které v češtině vydává nakladatelství Svojtka & Co.

SVOJTKA & CO.
NAKLADATELSTVÍ

FOTO: REUTERS

Starý most přes řeku Neretvu už v Mostaru opět stojí. Rekonstrukce trvala téměř devět let.

→ že osádka děla jednala na vlastní zodpovědnost. Jména vojáků však odmítá sdělit. Čas pravděpodobně jednou ukáže, jak to tehdy bylo. V každém případě v listopadu 1993 nesl Mostar své jméno zcela zbytečně. Ve městě totiž nezůstal ani jeden most, který by spojoval západní a východní břeh řeky Neretvy.

Stopy války, která pro město skončila uzavřením míru mezi hercegovskými Chorvaty a bosenskou vládou v roce 1994, jsou v ulicích Mostaru stále víc než patrné. Někde jsou to jen škrábance po kulkách na zdech. Čím blíž k frontové linii, tím je to horší. Jizvy od granátu a šrapnelů, chybějící střechy. Fronta tu vedla přímo uprostřed města. Pořád tu stojí stavby ohlédané až na cihly, skelety někdejších domů. Každým rokem je to ale lepší a lepší.

Staré město kolem řeky

Strmé skalnaté břehy spadající do rychlé Neretvy ožívají už zjara venkovními kavárničkami, terasovitě rozloženými nad smaragdovou vodou. Ať jsou okolní kopce vyprahlé a holé, tady dole u řeky se nezeleňuje jen voda, ale všechno: fíkovníky, granátovníky, pomerančovníky, růže a všemožné rozkvetlé keře. Sednout si ke stolku, dát si silnou bosenskou kávu

v džezvě a jen se dívat. Na minarety mešit jako věže rostoucí z červených střech domků, na kamenné cesty a nábřeží, úzké uličky s malými baráčky natěsnanými na sebe jako sardinky, na racky letící korytem Neretvy až od moře, na opálené mladíky vrhající se střemhlav do vody pro zábavu i za peníze.

Jen malý kousek od slavnějšího a většího stojí na pravém břehu další pozoruhodný mostarský most Kriva Čuprija. Přesné datum ani jméno stavitele není známo, ale stalo se tak někdy v době stavby velkého mostu. Ostatně tenhle vypadá podobně, jen je mnohem menší, nemá ani deset metrů. Také nemusí překlenovat Neretvu, ale jen její malý přítok Radobolju. Tenhle potůček ale umí být pěkně dravý. Nebyla to ostatně válka, to se Radobolja v roce 2000 rozvodnila natolik, že most strhla. Malý most, rychlejší rekonstrukce. A tak již v příštím roce stála Kriva Čuprija v celé kráse.

Každým létem se do města také vrací víc a víc turistů. Kamenné obchůdky nabízejí autentické obrazy, mosazné i stříbrné „turecké“ nádoby, ručně tkané dečky a koberečky. Jak skutečně vypadal život a obydlí v Mostaru v osmanské éře si lze prohlédnout na levém břehu za nevysoké vstup-

né třeba ve stylově zařízeném Tureckém domě. Další takový a o něco starší stojí stranou od samotného centra, u Pavarotioho hudebního centra.

Z mnoha mostarských mešit stojí za návštěvu určitě Koski Mehmed-pašina, nacházející se na levém břehu ani ne dvě stě metrů od Starého mostu. Byla postavena v letech 1618-19 a za pár drobných je přístupná turistům. Vyznačuje se nádherným interiérem, z nádvoří je pěkný výhled na řeku a most.

Světlo na konci tunelu?

Mostar do jisté míry zůstává rozděleným městem. Východní část a úzký pruh kolem Neretvy patří Muslimům, západ je chorvatský. Obě části si žijí vlastní život, ale krátkodobý návštěvník to prakticky nepostřehne. Nejsou tu zátaras, zdi ani cdule. Kavárničky vypadají stejně tam i tam. Hranice vede v hlavách obyvatel.

„Mostar nebude Mostarem, dokud nebude znovu postaven Starý most,“ prohlásil před několika lety jeden místní komentátor. Starý most opět stojí. Zacetit jizvy na duši města ale bude chtít víc času než zacelit jizvy na jeho těle. ●

JAN DRAŽAN

jan.drazan@economia.cz

JAN PERGLER

jan.pergler@economia.cz